

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Okresní soud v Písku rozhodl samosoudkyní Mgr. Andreou Větrovskou ve věci

žalobkyně: [osobní údaje žalobkyně] zastoupená advokátem [údaje o zástupci]

proti

žalované: [osobní údaje žalované] zastoupená advokátem [titul] [jméno] [příjmení]
sídlem [adresa]

o zaplacení částky 56 379 Kč s příslušenstvím

takto:

- I. Žaloba o zaplacení částky 56 379 Kč spolu s úroky z prodlení ve výši 10 % ročně z částky 56 379 Kč ode dne 11. 6. 2020 do zaplacení se zamítá.
- II. Žalobkyně je povinna zaplatit žalované náklady řízení ve výši 19 889 Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku k rukám právního zástupce žalované.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se domáhala proti žalované zaplacení částky 56 379 Kč s příslušenstvím z titulu vydání bezdůvodného obohacení z neplatné smlouvy s odůvodněním, že dne 18. 1. 2012 uzavřela se žalovanou pojistnou smlouvu [číslo] životní pojištění [název] [anonymizováno], jejíž součástí byly Všeobecné pojistné podmínky verze [zkratka] [číslo] (dále jen VPP) a Doplňkové pojistné podmínky verze [zkratka] [číslo] (dále jen DPP). Pojistná doba byla sjednána na 30 let s pojistnou částkou pro případ smrti ve výši 10 000 Kč a pojistným ve výši 2 000 Kč měsíčně, které bylo na žádost žalobkyně ze dne 22. 3. 2019 sníženo na 1 000 Kč měsíčně. Dne 19. 12. 2019 byl žalobkyni vyplacen mimořádný výběr ve výši 129 621 Kč. K dalšímu plnění ve prospěch žalobkyně ze strany žalované nedošlo. Žalobkyně platila pojistné, ačkoli pojistná smlouva je absolutně neplatná pro rozpor se zákonem č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě, ve znění k datu uzavření pojistné smlouvy (dále jen zákon o pojistné smlouvě). Podle § 4 odst. 1 písm. e) zákona

o pojistné smlouvě musela pojistná smlouva obsahovat výši pojistného, jeho splatnost a údaj o tom, zda se jedná o pojistné běžné nebo jednorázové. Absolutní neplatnost smlouvy vyplývá z netransparentnosti poplatků a nejasného určení pojistného v pojistné smlouvě, které nerozlišuje rizikovou a investiční složku. Ze smlouvy nelze určit konkrétní výši či způsob stanovení nákladů (počátečních, správních a inkasních), které mají být žalobkyni strhávány z běžného pojistného. Bod 3 DPP odkazuje na pojistně technické zásady pojistitele, dle nichž jsou stanoveny počáteční a správní náklady. Žalobkyně s těmito zásadami nebyla seznámena a odkaz je neurčitý. Přehled poplatků (sazebník) ani předmluvní informace nejsou součástí smlouvy. Přestože byly žalobkyni předány, nebyl na ně odkaz ve smlouvě. Dle § 4 odst. 4 zákona o pojistné smlouvě, pojistné podmínky vydané pojistitelem jsou součástí pojistné smlouvy, i když nejsou uvedeny přímo v pojistné smlouvě. Aby se pojistitel těchto pojistných podmínek mohl vůči pojistníkovi dovolávat, musí prokázat, že pojistník byl s těmito pojistnými podmínkami prokazatelně seznámen. To platí i v případě, že pojistné podmínky včleněné do pojistné smlouvy odkazují na další úroveň nepřímých smluvních ujednání, např. oceňovací tabulky (viz sp. zn. 31 Cdo 1566/2017). Jelikož v pojistné smlouvě není rozděleno pojistné na rizikovou a investiční složku, je nezjistitelné, jaká část běžného pojistného je určena na rizikové pojistné a jaká má být investována do nákupu podílových jednotek. V případě, že není ve smlouvě ujednána konkrétní výše rizikového pojistného či alespoň konkrétní způsob jeho výpočtu, nejde vůbec o pojištění, neboť nejsou naplněny základní prvky pojistné smlouvy a pokud není stanovena výše rizikového pojistného, nelze dovodit, že došlo k převzetí pojistného rizika ze strany žalované, což způsobuje neplatnost celé smlouvy. Za dobu trvání pojistné smlouvy bylo na pojistném žalobkyni zaplacen celkem 186 000 Kč a zaplacené částky pojistného jsou tak bezdůvodným obohacením na straně žalované. Dne 19. 12. 2019 byl žalobkyni vyplacen mimořádný výběr ve výši 129 621 Kč a rozdíl tak činí 56 379 Kč. Žalobkyně se dále domáhala úroků z prodlení ve výši 10 % ročně od 11. 6. 2020, když žalovanou vyzvala k úhradě ve lhůtě do 10. 6. 2020. Následně doplnila, že při uzavření smlouvy dne 18. 1. 2012 obdržela pojistnou smlouvu [číslo] VPP, DPP, přehled poplatků a informace pro klienta. Ve smlouvě podepsala prohlášení, že jí byly před uzavřením smlouvy písemně oznámeny informace dle § 66 zákona o pojistné smlouvě, zodpovězeny všechny písemné dotazy ohledně sjednávaného pojištění, byla seznámena s informacemi ve smyslu § 21 zákona č. 38/2004 Sb. ve formě tiskopisu Informace pro klienta a převzala je, stejně jako VPP a DPP a byla s nimi seznámena. Uvedené skutečně převzala, ale s přehledem poplatků a informacemi pro klienta nebyla seznámena a nebylo jí dostatečně objasněno, jakým způsobem budou poplatky a náklady účtovány, nebyla seznámena ani s pojistně technickými zásadami na které odkazují DPP. Jelikož s dokumenty nebyla seznámena, nejsou součástí smlouvy a výroční dopisy k modelaci pojištění toto nemohou zhojit. Neobstojí ani argument, že se mohla obracet s dotazy na žalovanou v průběhu smluvního vztahu. Jestliže ze smlouvy nevyplývá, kolik z pojistného jde na riziko a kolik na investice, absentují základní náležitosti pojistné smlouvy a jedná se ze strany žalované o obcházení zákona, kdy fakticky investiční produkt vydává za pojištění, což vede k absolutní neplatnosti smlouvy. Žalobkyně nadále nechce setrvat ve smluvním vztahu se žalovanou, má za to, že investiční zhodnocení pro ni není nijak výhodné. Namítla, že námitku promlčení by soud neměl připustit pro rozpor s dobrými mravy, neboť žalovaná minimálně od zpřísnění judikatury nebyla v dobré víře, že je smlouva platná.

2. Žalovaná se žalobou nesouhlasila, když součástí smlouvy byly VPP a DPP, které byly žalobkyni předány při uzavírání smlouvy a též přehled poplatků a úkonů souvisejících s pojistnou smlouvou. Žalovaná odkázala na prohlášení žalobkyně v pojistné smlouvě, které stvrdila podpisem, když v průběhu trvání pojistného vztahu byla informována o vývoji pojištění prostřednictvím výročních dopisů, modelací pojištění a aktuálního stavu účtu. Žalobkyně byla seznámena s informacemi nezbytnými pro určení konkrétní výše nákladů a poplatků. Pokud nebyl žalobkyni obsah smluvní dokumentace dostatečně jasný, měla možnost klást finančnímu zprostředkovateli či žalované otázky, což během trvání smluvního vztahu neučinila ani nepodala výpověď pojistné smlouvy do 2 měsíců od sjednání smlouvy. Pojistná smlouva splňovala všechny

zákonem stanovené náležitosti, včetně stanovení výše pojistného ve smyslu § 4 odst. 1 písm. e) zákona o pojistné smlouvě a byla uzavřena platně a určitě. V pojistné smlouvě měla být uvedena výše pojistného, nikoli jeho další členění. Mechanismus určení výše rizikového pojistného blíže vymezuje bod 1.7 DPP, dle něhož se rizikové pojistné za základní pojištění stanoví podle pojistně technických zásad pojistitele. Na pojistně technické zásady a přehled poplatků v daném případě nelze aplikovat rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 31 Cdo 1566/2017, když smlouva byla uzavřena v době, kdy judikatura kladla na podmínky a náležitosti uzavírání pojistných smluv nižší požadavky. Žalovaná postupovala dle tehdy akceptovaného způsobu seznamování pojistníků s nepřímými ujednáními smluv, když na pojistně technické zásady a přehled poplatků odkázala v DPP a předala je žalobkyni při podpisu smlouvy (viz. sp. zn. 32 Odo 787/2017, III. ÚS 3968/17). Výše citované rozhodnutí vyvolává retrospektivní účinky, když zakládá vznik jiného právního stavu, než jaký byl v době uzavírání smlouvy. Jedná se o faktickou retroaktivitu, která je v právním státě neústavní. Žalovaná nemohla předpokládat, že po více jak 8 letech od uzavření smlouvy dojde k judikaturnímu posunu zpřisňujícímu požadavky na seznamování pojistníků s nepřímými ujednáními smluv. Vyslovení absolutní neplatnosti by bylo v rozporu se současnými principy soukromého práva, když na právní jednání je třeba spíše hledět jako na platné než jako na neplatné. V případě neplatné smlouvy by došlo ke ztrátě pojistné ochrany, nezhodnocení investice a rizika vrácení vyplacených plnění, tedy i mimořádného výběru. Zdůraznila, že od uzavření smlouvy se žalobkyně chovala v souladu s podmínkami smlouvy, pravidelně měsíčně platila pojistné od ledna 2012 a v prosinci 2019 provedla mimořádný výběr, do zaslání předžalobní výzvy neprojevovala žádné výhrady k obsahu smlouvy. Žalovaná byla po celou dobu smluvního vztahu v dobré víře, že se žalobkyně uzavřela platně smlouvu a poskytuje žalobkyni přes 8 let pojistnou ochranu. Neplatnost smlouvy tak začala žalobkyně tvrdit nyní účelově, čemuž by neměla být poskytnuta právní ochrana. Žalovaná odmítla, že by smlouva byla absolutně neplatná, ale pokud by soud shledal, že je v některých částech neurčitá, mohlo by se jednat o neplatnost relativní. Právo dovolat se relativní neplatnosti se promlčuje v tříleté lhůtě, která začala v daném případě běžet dnem následujícím po uzavření smlouvy, tj. dne 19. 1. 2012. Jelikož žalobkyně se začala dovolávat neplatnosti až v roce 2020, právo je promlčeno. Není přípustné, aby spotřebiteli byla poskytována bezbřehá ochrana (viz. 33 Cdo 1201/2012, 33 Cdo 2807/2018). Žalovaná namítla promlčení nároku žalobkyně a odkázala na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 33 Odo 896/2006, sp. zn. 25 Cdo 5333/2014, dle nichž se soud má přednostně zabývat otázkou promlčení práva, pokud to vede rychleji a účinněji k vydání rozhodnutí ve věci a nikoli nárokem samým. Vznesenou námitku promlčení pak dle žalované nelze posoudit jako rozpornou s dobrými mravy, neboť žalovaná po více jak 8 let plní z příslušné smlouvy, když poskytuje žalobkyni pojistnou ochranu, umožnila mimořádný výběr prostředků a nejedná se o krajní případ, kdy by bylo možné odmítnout námitku promlčení pro rozpor s dobrými mravy. V případě neplatnosti smlouvy dojde k vzájemnému započtení nároků z titulu bezdůvodného obohacení a žaloba by měla být zamítnuta. Žalovaná pro tento případ uplatnila námitku započtení své pohledávky na vrácení bezdůvodného obohacení ve výši 129 621 Kč v důsledku mimořádného výběru jako procesní obranu.

3. Z pojistné smlouvy [číslo] ve spojení se životní pojistkou bylo zjištěno, že účastnice dne 18. 1. 2012 uzavřely pojistnou smlouvu o životním pojištění [název] [anonymizováno] s počátkem pojištění dne 1. 3. 2012, pojistnou dobou 30 let, pojistnou částkou pro případ smrti 10 000 Kč a celkovým měsíčním pojistným ve výši 2 000 Kč. Žalobkyně ve smlouvě potvrdila, že před uzavřením pojistné smlouvy jí byly oznámeny informace dle § 66 zákona o pojistné smlouvě, byla seznámena s tiskopisem informace pro klienta, který převzala a při uzavření pojistné smlouvy převzala VPP, DPP pro sjednaná pojištění a byla s nimi seznámena.

4. Ze Všeobecných pojistných podmínek verze [zkratka] [číslo] vyplývá, že jsou součástí pojistné smlouvy. Podle Článku 4 bod 1 výše pojistného se určuje podle sazebníku pojistného stanoveného pojistitelem pro jednotlivé druhy a sazby pojištění, zejména s ohledem na pohlaví a

věk, pojištěného pojistnou dobu, platnou pojistnou částku v aktuálním pojistném období a na zdravotní stav pojištěného k datu sjednání pojištění nebo k datu poslední změny pojištění. Podle Článku 26 je pojistitel oprávněn účtovat pojistníkovi poplatky za mimořádné úkony, které provádí na žádost pojistníka a jsou uvedeny v přehledu poplatků. Výši poplatků určuje pojistitel a je obsažena v aktuálním přehledu poplatků přístupném na obchodních místech pojistitele. Úhrada se provádí započtením vzájemných pohledávek. Není-li započtení možno provést, je splatná předem.

5. Z Doplnkových pojistných podmínek verze [zkratka] [číslo] vyplývá, že jsou součástí pojistné smlouvy. Dle Článku 1 bod 1.6 je pojistitel oprávněn od data počátku pojištění první den každého zúčtovacího období snižovat kapitálovou hodnotu pojištění o rizikové pojistné za základní pojištění. Rizikové pojistné za základní pojištění stanoví pojistitel podle pojistně technických zásad pojistitele, především s ohledem na pohlaví a věk pojištěného, pojistnou částku platnou pro aktuální zúčtovací období a na zdravotní stav pojištěného k datu sjednání pojištění nebo k datu poslední změny pojistné částky nebo pojistného. Podle Článku 1 bod 3.1 je pojistitel oprávněn od data počátku pojištění první den každého zúčtovacího období snižovat kapitálovou hodnotu pojištění o počáteční a správní náklady stanovené podle pojistně technických zásad pojistitele.

6. Ze žádosti o změnu pojistné smlouvy [číslo] která byla předložena bez podpisů účastníků ve spojení s návrhem [číslo] na změnu pojistné smlouvy ze dne 1. 4. 2019 vyplývá, že žalovaná navrhla s účinností od 1. 5. 2019 změnu výše lhůtního (běžného) pojistného za základní/životní pojištění z částky 2 000 Kč na 1 000 Kč. Mezi účastníky byla nesporná skutečnost, že ke změně pojistné smlouvy došlo.

7. Z přehledů poplatků s platností od 1. 1. 2012, 7. 5. 2012, 1. 11. 2012, 21. 12. 2012, 1. 7. 2013, přehledů poplatků pro pojistné smlouvy uzavřené do 31. 12. 2013 s platností od 1. 1. 2014, 1. 7. 2015, 1. 1. 2016 a 20. 1. 2017 vyplývají jednotlivé poplatky, které žalovaná stanovila.

8. Z výročních dopisů ze dne 1. 3. 2013, 1. 3. 2014, 1. 3. 2015, 1. 3. 2016 bylo zjištěno, že žalovaná informovala žalobkyni o průběžném vývoji jejího pojištění a rekapitulovala stav pojistné smlouvy [číslo] k poslednímu dni předcházejícího měsíce včetně počtu podílových jednotek ve fondu korporátních dluhopisů.

9. Z dopisů nazvaných Informace k pojistné smlouvě [číslo] ze dne 1. 3. 2017, 1. 3. 2018, 1. 3. 2019, 1. 5. 2020 ve spojení s listinami informace o stavu pojistné smlouvy k datu 28. 2. 2017, 28. 2. 2018, 28. 2. 2019 a 30. 4. 2020 bylo zjištěno, že žalovaná zasílala žalobkyni roční přehled k pojištění [název] [anonymizováno], v němž jí informovala o aktuálním stavu pojištění a modelovém příkladu budoucího vývoje pojištění v čase.

10. Ze žádosti o mimořádný výběr žalobkyně ze dne 10. 12. 2019 vyplývá, že požádala žalovanou o umožnění mimořádného výběru prostředků z pojistné smlouvy [číslo].

11. Z potvrzení mimořádného výběru ze dne 19. 12. 2019 bylo zjištěno, že žalovaná na základě pokynu žalobkyně ze dne 11. 12. 2019 provedla mimořádný výběr z pojistné smlouvy žalobkyně životní pojištění [název] [anonymizováno] a částka k výplatě činila 129 621 Kč s tím, že bude žalobkyni poukázána na účet.

12. Z výpisu z pojistné smlouvy [číslo] k datu 15. 10. 2020 soud zjistil jednotlivé předpisy pojistného a provedené platby pojistného od 1. 3. 2012 do 1. 10. 2020, z toho předpisy do 1. 4. 2019 činily 2 000 Kč měsíčně a od 1. 5. 2019 byly sníženy na 1 000 Kč měsíčně. Žalobkyně prováděla pravidelné měsíční platby, když snížila pojistné na částku 1 000 Kč měsíčně až od 1. 8. 2019. Celkem zaplatila 193 000 Kč a dne 23. 12. 2019 uskutečnila mimořádný výběr ve výši 129 621 Kč.

13. Z dopisu žalobkyně nazvaného pojistná smlouva [číslo] ze dne 23. 4. 2020 ve spojení s podacím lístkem ze dne 24. 4. 2020 bylo zjištěno, že žalobkyně vyzvala žalovanou k dobrovolnému plnění ve lhůtě do 10. 6. 2020. Z dopisu žalované ze dne 25. 5. 2020 vyplývá, že s požadavky žalobkyně nesouhlasila.

14. Soud zamítl veškeré další návrhy na doplnění dokazování, a to odborné články a rozhodnutí Nejvyššího soudu a Ústavního soudu předložené žalovanou, neboť z nich nelze zjistit skutkový stav v dané věci.

15. Provedeným dokazováním soud zjistil následující skutkový stav. Dne 18. 1. 2012 uzavřela žalobkyně se žalovanou pojistnou smlouvu [číslo] životní pojištění [název] [anonymizováno] s počátkem pojištění dne 1. 3. 2012, pojistnou dobou 30 let a pojistnou částkou pro případ smrti 10 000 Kč. Pojistné bylo sjednáno ve výši 2 000 Kč měsíčně, které žalobkyně platila počínaje dnem 28. 5. 2012 v pravidelných platbách ve výši 2 000 Kč měsíčně a od 1. 8. 2019 ve výši 1 000 Kč měsíčně. Při uzavření pojistné smlouvy byly žalobkyni předány všeobecné pojistné podmínky verze [zkratka] [číslo], doplňkové pojistné podmínky verze [zkratka] [číslo], sazebník poplatků a informace pro klienty, jak žalobkyně sama potvrdila. Od 1. 5. 2019 sjednali účastníci změnu pojistné smlouvy, kdy výše pojistného se snížila z částky 2 000 Kč na 1 000 Kč. Dne 23. 12. 2019 byl žalobkyni vyplacen na její pokyn mimořádný výběr z pojistné smlouvy ve výši 129 621 Kč. Žalovaná zasílala žalobkyni každý rok výroční dopisy s informacemi k pojistné smlouvě.

16. Podle § 3028 odst. 3 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, není-li dále stanoveno jinak, řídí se jiné právní poměry vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jakož i práva a povinnosti z nich vzniklé, včetně práv a povinností z porušení smluv uzavřených přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, dosavadními předpisy. To nebrání ujednání stran, že se tato jejich práva a povinnosti budou řídit tímto zákonem ode dne nabytí jeho účinnosti. S ohledem na skutečnost, že účastníci uzavřeli pojistnou smlouvu dne 18. 1. 2012, aplikoval soud na daný případ dosavadní právní předpisy, a to zákon č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen obč. zák.).

17. Podle § 1 odst. 1, 2 zákona o pojistné smlouvě tento zákon upravuje vztahy účastníků pojištění vzniklého na základě pojistné smlouvy (dále jen soukromé pojištění), pokud zvláštní právní předpis tyto vztahy neupravuje jinak. Nejsou-li některá práva a povinnosti účastníků soukromého pojištění upravena tímto zákonem nebo zvláštním právním předpisem, řídí se občanským zákoníkem.

18. Podle § 4 odst. 4 zákona o pojistné smlouvě součástí pojistné smlouvy jsou pojistné podmínky vydané pojistitelem, nejsou-li uvedeny přímo v pojistné smlouvě. Pojistník s nimi musí být před uzavřením pojistné smlouvy prokazatelně seznámen, s výjimkou § 23 odst. 4, a bez jeho souhlasu nelze tyto pojistné podmínky měnit.

19. Podle § 107 odst. 1, 2, 3 obč. zák. právo na vydání plnění z bezdůvodného obohacení se promlčí za dva roky ode dne, kdy se oprávněný dozví, že došlo k bezdůvodnému obohacení a kdo se na jeho úkor obohatil. Nejpozději se právo na vydání plnění z bezdůvodného obohacení promlčí za tři roky, a jde-li o úmyslné bezdůvodné obohacení, za deset let ode dne, kdy k němu došlo. Jsou-li účastníci neplatné nebo zrušené smlouvy povinni vzájemně si vrátit vše, co podle ní dostali, přihlédně soud k námitce promlčení jen tehdy, jestliže i druhý účastník mohl promlčení namítat.

20. Podle § 457 obč. zák. je-li smlouva neplatná nebo byla-li zrušena, je každý z účastníků povinen vrátit druhému vše, co podle ní dostal.

21. Podle § 581 odst. 2 obč. zák. započíst nelze pohledávky promlčené, pohledávky, kterých se nelze domáhat u soudu, jakož i pohledávky z vkladů. Proti splatné pohledávce nelze započíst pohledávku, která ještě není splatná.

22. Soud se předně neztotožňuje s názorem žalované, že na předmětnou pojistnou smlouvu nelze aplikovat novou přísnější judikaturu, když smlouva byla uzavřena v roce 2012, a je dle žalované dostačující, že např. na pojistně technické zásady žalovaná odkázala v DPP a poskytla žalobkyni všechny informace, což žalobkyně ve smlouvě potvrdila. Podle rozsudku velkého senátu Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 31 Cdo 1566/2017 povinnost stanovenou v § 4 odst. 4 zákona o pojistné smlouvě je nutné vztáhnout na všechny pojistné podmínky, které mají tvořit součást pojistné smlouvy a mají být pro smluvní strany závazné, bez ohledu na jejich formální označení. Je nepřijatelné, aby pojistitel svou zákonnou povinnost obcházel tím, že část pojistných podmínek včlení do dalších dokumentů, aniž by s nimi pojistníka prokazatelně seznámil, přičemž se následně dovolával toho, že pojistník s těmito dokumenty musel být seznámen, neboť je o nich zmínka v pojistné smlouvě či pojistných podmínkách, s nimiž prokazatelně seznámen byl. Takovému jednání nelze poskytnout právní ochranu. Další úroveň pojistných podmínek musí být inkorporována do pojistné smlouvy za stejných podmínek jako ta první. Pojistitel nese v řízení důkazní břemeno, aby prokázal, že pojistník byl před uzavřením smlouvy prokazatelně seznámen s pojistnými podmínkami, když zmínka v textu pojistné smlouvy či pojistných podmínek o dalších pojistných podmínkách nenaplnuje zákonem požadovanou intenzitu obeznámení se s obsahem pojistných podmínek, podle níž má být pojistník s pojistnými podmínkami seznámen prokazatelně a před uzavřením smlouvy. Za prokazatelné seznámení s pojistnými podmínkami nelze považovat údaj, že do pojistných podmínek může pojistník kdykoli nahlédnout či údaj o tom, že pojistné podmínky jsou k nahlédnutí ve všech obchodních místech pojistitele. V projednávané věci žalobkyně tvrdila, že nebyla seznámena se sazebníkem poplatků a pojistně technickými zásadami žalované.

23. V řízení byla dále uplatněna řada námitek, jak ze strany žalobkyně, tak žalované, soud se však z důvodu hospodárnosti řízení přednostně zabýval námitkou promlčení vznesenou žalovanou (viz. sp. zn. 33 Odo 896/2006, 25 Cdo 5333/2014). Dospěl k závěru, že se v daném případě nejedná o výkon práva odporující dobrým mravům, když žalobkyni objektivně nic nebránilo, aby se domáhala vydání bezdůvodného obohacení dříve, přičemž žalovaná nezavinila, že by tak nemohla učinit, nejedná se o zneužití práva žalovanou. Institut promlčení přispívá k jistotě v právních vztazích. Uplatnění námítka promlčení by se přičilo dobrým mravům jen v těch výjimečných případech, v nichž by bylo výrazem zneužití tohoto práva na úkor účastníka, který marné uplynutí promlčecí doby nezavinil a vůči němuž by za takové situace zánik nároku na plnění v důsledku uplynutí promlčecí doby byl nepřiměřeně tvrdým postihem ve srovnání s rozsahem a charakterem jím uplatňovaného práva a s důvody, pro které své právo včas neuplatnil. Tyto okolnosti by přitom musely být naplněny v natolik výjimečné intenzitě, aby byl odůvodněn významný zásah do principu právní jistoty, jakým je odepření práva uplatnit námitku promlčení (viz. sp. zn. 23 Cdo 1254/2020). Jelikož z pojistné smlouvy byl žalobkyni vyplacen mimořádný výběr, soud přihlédl k námitce promlčení též ve smyslu § 107 odst. 3 obč. zák. Promlčecí doba běží z jednotlivých plateb samostatně vždy ode dne, kdy právo mohlo být vykonáno poprvé (§ 101 odst. 1 obč. zák.). Žalobkyně platila žalované platby od 28. 5. 2012 měsíčně po 2 000 Kč a od 1. 8. 2019 ve výši 1 000 Kč měsíčně do 1. 10. 2020, jak vyplývá z výpisu pojistné smlouvy sestavenému k datu 15. 10. 2020. Žalobkyně vyčíslila celkovou zaplacenou částku ve výši 186 000 Kč, zohlednila tak platby zaplacené do 2. 3. 2020 a žalobu podala dne 16. 7. 2020. Objektivní promlčecí doba u vydání bezdůvodného obohacení činí 3 roky. Soud neprováděl další dokazování k prokázání počátku běhu subjektivní promlčecí doby, neboť tato je bez významu s ohledem na dále vyslovené právní závěry soudu. V řízení bylo zjištěno, že za období květen až července 2019 platila žalobkyně o 1 000 Kč více, než bylo sjednáno ve smlouvě, a proto k celkové částce zaplacené žalobkyní žalované ve výši 186 000 Kč

došlo platbou dne 2. 3. 2020. Další platby zaplacené žalobkyní po tomto datu již neučinila předmětem řízení, a proto k nim soud nepřihlížel. S ohledem na podání žaloby dne 16. 7. 2020 a běh objektivní promlčecí doby u práva na vydání bezdůvodného obohacení jsou platby zaplacené žalobkyní před 16. 7. 2017 promlčené. Po tomto datu žalobkyně zaplatila v období od 1. 8. 2017 do 1. 12. 2017 částku 10 000 Kč po 2 000 Kč měsíčně, v období od 2. 1. 2018 do 3. 12. 2018 částku 24 000 Kč po 2 000 Kč měsíčně, v období od 2. 1. 2019 do 2. 12. 2019 částku 19 000 Kč (7 x 2 000 Kč + 5 x 1 000 Kč) a v období od 2. 1. 2020 do 2. 3. 2020 částku 3 000 Kč po 1 000 Kč měsíčně. Jelikož žalobkyně žalovala z titulu bezdůvodného obohacení, soud provedl započtení vzájemných plnění, která nebyla promlčena, a to zaplacených plateb žalobkyně a jejího mimořádného výběru ze dne 23. 12. 2019. Žalobkyně zaplatila žalované na platbách pojistného za uvedené období celkem 56 000 Kč a žalovaná jí vyplatila mimořádný výběr ve výši 129 621 Kč. Soud proto již dále neprováděl dokazování ohledně neplatnosti smlouvy, nezabýval se dalšími námitkami účastníků a nepoučoval podle § 118a o.s.ř., neboť pokud by bylo prokázáno tvrzení žalobkyně, že smlouva je absolutně neplatná a současně v řízení byla uplatněna žalovanou námitka promlčení, kterou soud posoudil, jak uvedeno shora, soud by dospěl k závěru o nedůvodnosti žaloby. Soud proto bez nutnosti dalšího dokazování žalobu zamítl, neboť celková částka zaplacená žalobkyní, která nebyla promlčena, byla nižší, než platba vyplacená žalovanou.

24. O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 1 o.s.ř., neboť žalovaná měla ve věci plný úspěch, a přísluší jí tak právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení, které tvoří odměna advokáta za 3,5 úkonu právní služby po 3 380 Kč (převzetí a příprava zastoupení, vyjádření k žalobě ze dne 15. 9. 2020, účast na jednání před Okresním soudem v Písku dne 12. 4. 2021 a 15. 4. 2021, při kterém došlo pouze k vyhlášení rozsudku) podle § 7, § 11 odst. 1, 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb. (dále jen advokátní tarif), náhrada hotových výdajů za 4 úkony právní služby po 300 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, cestovné za 2 cesty z [obec] do [obec] a zpět k jednání soudu dne 12. 4. 2021 a 15. 4. 2021 ve výši 2 407,48 Kč za použití motorového vozidla Škoda Superb, [registrační značka] při spotřebě pro kombinovaný provoz 5,1 l motorové nafty na 100 km a celkem ujeté vzdálenosti 416 km, náhrada za promeškaný čas v rozsahu 10 započatých půlhodin po 100 Kč v celkové výši 1 000 Kč podle § 14 odst. 3 advokátního tarifu, 21 % DPH z uvedených částek podle § 137 odst. 3 o.s.ř. Celkem náklady řízení žalované činí 19 889 Kč, které je žalobkyně povinna ve smyslu § 149 o.s.ř. zaplatit k rukám právního zástupce žalované. Soud nepřiznal žalované odměnu za písemné podání ze dne 2. 11. 2020, neboť jím pouze doplňovala vyjádření ze dne 15. 9. 2020, za které jí byla odměna přiznána, a dále odměnu za písemné podání ze dne 7. 4. 2021, neboť jím pouze doplňovala aktuální judikaturu a odborné publikace. Soud tyto úkony nepovažoval za účelně vynaložené.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení, a to ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích prostřednictvím Okresního soudu v Písku.

Nebudou-li povinnosti uložené vykonatelným rozsudkem splněny řádně a včas, může se oprávněný jejich splnění domáhat návrhem na výkon rozhodnutí nebo exekuci.

Písek 15. dubna 2021

Mgr. Andrea Větrovská
soudkyně

Rozhodnutí nabylo právní moci dne 30. července 2021.